

Szöveges beszámoló a szervezet tevékenységéről

a Szociális Szakmai Szövetség Küldöttgyűlése számára

2004. január – december

Tartalom

Beszámoló 2004.

Előszó	3.
Az Elnökség működése	5.
Iroda és irodai szolgáltatások tagszervezeteknek	5.
A 3Sz költségvetésének fő keretösszegei és az irodai szolgáltatások költségmegosztásának rendszere	6.
A szakma erősítése	8.
A Szociális Munkások Szakmai Kamarája	8.
A Szakképzés kérdése	8.
<i>Képzési Bizottság</i>	8.
<i>Az Iskolaszövetség kutatási projektje</i>	10.
A szakmai öntudat erősítése	10.
<i>Gyermekvédelmi szakmai kollégium</i>	10.
<i>Könyvkiadás</i>	10.
<i>Háló</i>	11.
<i>Honlap</i>	11.
<i>Etikai Kódex és ebből adódó feladatok</i>	12.
<i>Szakmai konferenciák, szakmai rendezvények</i>	13.
Szakmai munkák, szakmai vélemények	15.
Részvétel a szociális területet érintő jogszabályalkotás folyamatában	15.
<i>Jogszabály előkészítés</i>	15.
<i>Készülő jogszabályok szakmai nyilvánossága, ennek szervezése, értékelése</i>	16.
Jogszabályok alkalmazásának monitorozása, az állam kontrollja	16.
A szociális civil szféra erősítése	17.
CIPP program	17.
„Civil és szociális kommunikációs projekt” és a nyilvánosság	18.
Civil-szakmai részvétel a magyarországi Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Akciótervének és egyéb stratégiák, programok kidolgozásában	18.
Az Európai Unió csatlakozáshoz kapcsolódó nemzetközi feladatok	19.
Hálózatépítés	19.
Nemzetközi Szociális Jóléti Tanács (ICSW)	20.
Európai Szegénység-ellenes Hálózat (EAPN)	20.
Mellékletek	21.

Előszó

A Szociális Szakmai Szövetség megalakulása óta két fő feladatának teljesítését tartja szem előtt, ezek a szociális szakma, a szociális szakemberek védelme, valamint a „hang” szerep, vagyis a szegénységben élők érdekeinek képviselete és védelme.

A szociális szakma – annak ellenére, hogy két évtizede hivatalosan létezik Magyarországon – továbbra is küzd az anyagi, társadalmi elismertség hiányától, a társszakmáktól, a társszakmák által képviselt kompetenciáktól, szaktudástól való határozott különbségtételre mindezidáig nem került sor. A szakmai érdekvédelmet ellátó szervezetek tevékenysége ellenére, részben a szakminisztérium elkötelezettségbeli és hatékony érdekérvényesítésbeli hiányainak köszönhetően a tipikusan szociális végzettséget igénylő munkakörökre, feladatokra továbbra is alkalmazhatóak egyéb – nem szociális – végzettséggel rendelkező szakemberek. A szociális intézmények finanszírozási problémáinak megoldására nem került sor, ezen problémák nyilvánvalóan kihatnak az intézményekben dolgozók munkakörülményeire, az elérhető eszközök körére. A felsőfokú képzés jelenleg zajló átalakítása során a szociális szakképzés helyzetének védelme, tisztázása jelentős érdekképviseleti tevékenységet igényelt. A szakmai kamara hiánya miatt a szociális szakemberek intézményes szakmai, etikai védelme és felügyelete továbbra sem biztosított. A közelmúlttól elérhető Európai Unió forrásokhoz való hozzáférés a szociális szakemberek, szociális intézmények részéről feladataik, tevékenységeik újfajta megközelítését és reprezentálását, a partnerségre és együttműködésre való nyitottságot követeli meg.

A fentiekben röviden összefoglalt kihívásoknak szervezetünk számos tevékenységén keresztül igyekezett megfelelni.

A szociális szakemberek és intézmények helyzetét érintő jogi szabályozás előkészítésében és véleményezésében a szakmai érdekegyeztetési fórumok munkájában való részvételen, állásfoglalások, szakmai vélemények megfogalmazásán keresztül vettünk részt. A szociális ágazat átfogó érdekegyeztetési struktúrájának, a szociálpolitikai tanácsok rendszerének kiépítésének előkészítésében a kezdetektől aktív szerepet vállaltunk. A 2004-es év során a Szociális Munkások Szakmai Kamarájáról szóló kodifikált jogszabály tervezettel kapcsolatos további egyeztetések zajlottak. A szociális munka etikai szabályait meghatározó Etikai Kódex ismertségének, elismertségének és a jelenlegi szakmai kihívásokhoz való igazításának, s ennek megfelelően a 2005. évben soron következő módosítás előkészítésének érdekében regionális megbeszéléseket szerveztünk szociális szakemberek számára. A felsőfokú szociális képzés átalakításával kapcsolatos érdekképviseleti funkciót a Képzési Bizottságunk látta el, tevékenységüknek köszönhetően állásfoglalást fogalmaztunk meg „a felsőfokú alapszakok képzési szerkezetének kérdésében” címmel. A szociális munkás képzésből kikerülő pályájának, motivációinak, munkakörülményeinek jobb megismerése érdekében indított kutatást az Iskolaszövetség, amelynek támogatásában a 3Sz is részt vállalt. A terepen szociális munkás munkakörben dolgozó szakemberek munkakörülményeinek, elismertségének, sikereinek és kudarcainak feltárására kérdőíves kutatást készítettünk elő 2004-ben.

A gazdasági válság, a hiányos társadalmi védelem nyomán, hatékony társadalmi integrációs stratégiák hiányában a népesség fele máig nem heverte ki a rendszerváltás okozta biztonságvesztést. A munkahiány, az alacsony bérek, a rossz színvonalú szociális ellátások és az ellátatlanság

együttes hatására még mindig három millióan élnek a létminimum alatt, közülük egy millióan sok éve folytonosan mélyülő szegénységben.

A 3Sz szegények érdekében végzett feladatainak jelentős része – a 2004. áprilisában bekövetkezett megalakulását követően – becsatornázódik a Magyar Szegénységellenes Hálózat tevékenységeibe.

E mellett természetesen 3Sz-ként továbbra is feladatunknak tartjuk a „hang” szerep betöltését. Ennek megfelelően több alkalommal fordultunk a nyilvánosság erejéhez – állásfoglalást fogalmaztunk meg „a szociális és gyermekvédelmi törvénykezés szándékai és a költségvetési törvényjavaslat közti ellentmondásról”, „az új Esélyegyenlőségi, Szociális és Családügyi Minisztérium, illetve a Társadalmi Szolidaritás Minisztériuma ügyében”, valamint „a szegényedés dolgában kialakult politikai vitához” címmel nyílt levelet juttattunk el valamennyi parlamenti képviselő, illetve a sajtó részére. 2004. során tevékenységünk fókuszában az első Társadalmi Összetartozásról Szóló Nemzeti Cselekvési Terv elkészítése, valamint a Szociális törvény tervezett – majd lényegében meg nem valósított – nagy ívű reformja álltak.

Az eredmények értékelése természetes módon nem könnyű feladat, hiszen a lobbizás és érdekképviselés esetén sohasem tudható, hogy az általunk kifejtett tevékenységekkel párhuzamosan vagy éppen ellentétesen milyen ösztönző vagy gátló erők érik a döntéseket meghozókat. Azt bizonyosan tudjuk azonban, hogy – ha időlegesen is, de – sikerült a szegények és kirekesztettek ügyét a politikai diskurzusba beemeltetnünk.

Biztató jelnek tekinthető a kormányzat elköteleződése a Szociálpolitikai Tanács és a Szociális Munkások Szakmai Kamarájának létrehozása mellett. Mindkét struktúra a szociális szakma erejét növeli, védelmét és ellenőrzését látja majd el.

1.1. Az Elnökség működése

Az Elnökség 2004 során - a nyári szünet kivételével - havi rendszerességgel (összesen tíz alkalommal) ülésezett. Az Elnökség valamennyi ülése határozatképes volt. Az elnökségi üléseken történekről szóló emlékeztetőket az elnökség tagjai és az ellenőrző bizottság elnöke megkapták. (Az Elnökség 2004. év során meghozott határozatainak gyűjteménye az 1. számú mellékletben található). Az elnökségi üléseken több alkalommal meghívottként vettek részt az ESZCSM, majd az ICSSZEM képviselői: így február 27-én Magyar Szociális Munkások Kamarája témában Hallgató Éva, május 28-án Szociálpolitikai Tanács témában Hallgató Éva és Farkas Attila, december 10-én a szociális területet érintő változások témában Korózs Lajos. A 3Sz és a minisztérium közötti egyeztetés folyamatossá tétele érdekében megállapodás született arról, hogy Korózs Lajos államtitkár negyedévente részt vesz a 3Sz Elnökségének ülésein.

2004. során a működés és szakmai programok finanszírozása folyamatos volt, számos pályázati programunk zárult ez évben, illetve fut jelenleg is.

1.2. Iroda és irodai szolgáltatások a tagszervezeteknek

Az Irodai státuszokat 2004-ben sikerült három főállásra bővíteni (a korábbi két fő és egy fél álláshoz képest), így az Iroda az év során a titkárral, az irodavezetővel és egy programvezetővel (új státusz) működött. A félállás teljes állásra történő bővítése személyi változással is járt, illetve az irodavezető személyében is változás történt az év végén.

Az elmúlt évhez hasonlóan a Szövetség irodájának kihasználtsága igen magas, továbbra is jelentős az irodában tartott rendezvények (vezető testületek ülései, regionális csoportok találkozói, szakmai munkacsoportok megbeszélései, stb.) száma. Továbbra is az irodában zajlott az Iskolaszövetség és a MACSGYOE adminisztrációja¹ (levelezés, pénzügyek), valamint vezető testületeik (a 3Sz Alapszabályában megfogalmazottakkal összhangban), a 3Sz munkacsoportjainak és szakmai kollégiumainak, valamint a "Háló" szerkesztőségének ülései, ami szintén növelte az irodai infrastruktúra kihasználtságát, forgalmát.

Folytatódott a korábban bevált együttműködés az Esély szerkesztőségével.

Saját rendezvényeink nagy számának, valamint a külső szervezetek rendezvényeinek köszönhetően folyamatosan intenzív volt a tárgyalóterem kihasználtsága, ami egyben azt is eredményezte, hogy

---

¹ «Az Iroda iktatás, illetve további feldolgozás nélkül fogadja, gyűjti és továbbítja a tagszervezetek címére érkező leveleket, telefonhívásokat és üzeneteket. Minden további szolgáltatásról (pl. postázás) a titkárral kell egyeztetni, aki a megállapodásokról tájékoztatja az Elnökséget.» (Az iroda szolgáltatásainak költségterítési rendszerére vonatkozó szabályok)

szakemberek folyamatosan nagy számban kerültek kapcsolatba a Szövetséggel is: minden rendezvényt kihasználtunk arra is, hogy a résztvevők megismerjék a 3Sz-t, a Hálót és kiadványainkat.

1.3. A 3Sz költségvetésének fő keretösszegei és az irodai szolgáltatások költségmegosztásának rendszere

Bevételek		Ft.
	Nyitó egyenleg	22 521 660
	Tagdíjak	1 200 000
	Irodai szolgáltatások bevételei	2 077 186
	Működési támogatások	3 700 000
	Egyéb pályázott támogatások	17 424 750
	Háló előfizetési bevételek	1 568 461
	Egyéb bevételek, támogatások (költségtérítés, SZJA 1% stb.)	9 344 441
	2004. évben rendelkezésre álló készpénzvagyon	57 836 498
Kiadások		
	Iroda kiadásai (fenntartás, bérek, beszerzések)	10 231 975
	Háló kiadásai	2 554 405
	Igénybe vett szolgáltatások (nyomda, rendszerfejlesztés stb.)	10 254 772
	Továbbított támogatások	5 320 067
	Reprezentáció, rendezvények	2 420 776
	Költségtérítések	5 317 868
	Kiadások összesen	36 099 863

Az iroda fenntartásának költségeit a következő források fedezték 2003-ban:

Az iroda fenntartásának költségeit a következő források fedezték 2003-ban:

- 1) Az irodai szolgáltatások bevételei:
  - könyv eladás – 1 632 627 Ft.
  - terem bérlés, fénymásolás – 444 560 Ft.

- 2) Működési támogatások:
  - NCA – 3 700 000 Ft.

- 3) SZJA 1%-os felajánlás – 79 275 Ft.
- 4) Egyéb pályázati támogatások

2. A szakma erősítése

A 3Sz Alapszabályában meghatározott feladata "a szociális szakemberek érdekeinek egyeztetésével, a szükséges nyilvánosság megteremtésével, a szociális szakmák társadalmi presztízsének növelése". A szakma építését az alábbi tevékenységek szolgálták 2004-ben:

2.1. A Szociális Munkások Szakmai Kamarája

A 2003 elejére elkészült koncepció szakmai vitáját követően 2003. októberére véglegessé vált a javaslat kodifikált változata, amelyet a 3Sz képviselője átadott az ESzCsM vezetőinek. A tervezet minisztériumon belüli egyeztetését és véleményezését követően, 2004 februárjában tárgyalásra került sor a 3Sz-t képviselő „delegáció” és az ESzCsM között a konkrét kérdések tisztázására. A megbeszélésen felvetődött kérdéses pontokkal kapcsolatosan a 3Sz elnöksége februári ülésén alakította ki álláspontját, amelyet a minisztériummal ismertettünk. Az egyeztetési folyamat jelenlegi állása szerint remény van rá, hogy a törvényjavaslat 2005. során a Parlament elé kerül.

2.2. Szakképzés kérdése

2.2.1. Képzési Bizottság

A Képzési Bizottság a Nemzeti Universitas Program és a nemzetközi képzési trendek szellemében alapvető feladatának tartja, hogy folyamatos kapcsolatot tartson és együttműködjék a képzés megrendelőinek, a végzett szakemberek alkalmazóinak képviselőivel, a szociális szakma különböző szervezeteivel és a képző iskolákkal. Ez vonatkozik a szociális képzés egészére, így a szakképzésre, a felsőfokú szakképzésre (FSZ), az alapképzési (BA) és a mesterszakokra (MA), továbbá a szakirányú továbbképzésekre és a szakvizsgára. 2004-ben a tevékenység fókuszába a felsőoktatás szakjai kerültek.

A 2004. évben folytatott tevékenységek

1. A 3Sz e témában megfogalmazott 2003. decemberi és 2004. márciusi állásfoglalásai értelmében – továbbá kemény lobbiszerű tevékenység eredményeképp – a felsőfokú szociális képzés besorolás szerint az új felsőoktatási képzési szerkezetben a 'Társadalomtudományok képzési területéhez' kerültek.

A szociális képzési ágon belüli egy – azaz Szociális munka – alapszak támogatása nem járt eredménnyel, ugyanis a 381/2004 (XII.28.) Korm rendeletben kettő: 'Szociális munka' és 'Szociálpedagógia' alapszak szerepel.

2. A fent jelzett kormányrendelet értelmében 2004. május 15-én kerültek benyújtásra az OM-be és a Magyar Akkreditációs Bizottsághoz a 'Szociális képzési ág' két alapszakjának képzési és kimeneti követelményei, amelyek 2005. októberében és novemberében kerültek elfogadásra és kihirdetésre kerültek.

A szociális alapképzések (BA) 2006-tól így 180 + 30 kredit értékűek lesznek, azaz a + 30 kredit a képző intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésre fordítható, amely alapvetően egyezik a 3Sz véleményével.

Vitatott viszont a képzés időtartama, azaz a fenti kredit értéket 6, ill. 7 félév időtartam alatt kell megszerezni, és vitatott a 7. félév finanszírozása is. Igen súlyos kérdés, hogy a *Magyar Akkreditációs Bizottságnak* az újonnan indítandó szakokkal szembeni kizárólagosan akadémiai elvárásait, *személyi követelményeit sok - eddig képző - iskola igen nehezen, vagy nem tudja teljesíteni.* Ezekben a kérdésekben az Iskolaszövetség elnöksége levélben kereste meg a szaktárcát, személy szerint Göncz Kinga miniszter asszonyt.

A bizottság nevében: Budai István

2.2.2. Az Iskolaszövetség kutatási projektje

2.3. A szakmai öntudat erősítése

2.3.1. Gyermekvédelmi szakmai kollégium

A 2004-es év főként a továbbgondolkodás, útkeresés jegyében zajlott.

A legtöbb időt, energiát önmagunk meghatározása kötötte le. Felmerült az egyesületté szerveződés gondolata is, amit jelenleg elvetettünk, félve, hogy akkor a már megkezdett munka sem folytatódna.

Végül is abban maradtunk, hogy megtartjuk a szakmai kollégium formáját, azzal, hogy évente egy alkalommal rendezünk egy-egy kiemelt témában konferenciát. Idén, már eddig több, szinte mindenkit érintő témát jeleztek kollégáink. A költségigénylés kapcsán felmerült az akkreditáltatás gondolata, de jelenleg elvetettük, mert ezek a konferenciák az együttgondolkodást szolgálják, és kevésbé az egyirányú átadást.

Folyamatosan a szociális problémákkal eszmegbeszélés keretében foglalkozó „Műhely” működött, működik. Előre elfogadott tematika szerint dolgozunk, az egyedi esetből általánosítható problémákat, megoldásokat keresve.

A Szakmai Kollégium nevében: B. Aczél Anna

2.3.2. Könyvkiadás

2004-ben új kiadványunk nem jelent meg, ugyanakkor több kötet: Kecskés Éva „Dzsumbujisták”, Báder József „Társadalom, politika, média” című könyveinek, valamint a Szakanyag Munkacsoport koordinálásával a Kézikönyv sorozat újabb kötetének előkészítő munkálatai zajlottak.

E mellett megkezdődött egy új Gyorsjelentés kötet előkészítése, amelynek témája a terepen dolgozó szociális munkások helyzete. A szeptember-októberben lezajlott előzetes kérdezés eredményeiről Ferge Zsuzsa tartott előadást a Szociális Munka Napja alkalmából rendezett konferencián.

Szakanyag Munkacsoport beszámoló

A szakanyag munkacsoport 2004. tavaszától újra indította működését. Változó összetételben, de jórészt folyamatosan dolgozott annak érdekében, hogy a 3Sz könyvkiadói tevékenységét újra lendületbe hozza. Az eddigi tapasztalatok azt mutatták, hogy a korábban elkészült kézikönyvekből folyamatos újranyomás szükséges, az átdolgozott második kiadásoknak is sikere van. (Csak zárójelben megemlítendő, hogy annak ellenére, hogy erről már többször tárgyalt az Elnökség is, nem valósult meg az a határozat, mely szerint a könyvkiadásból befolyt összegeknek legalább egy bizonyos hányadát új kiadványok megjelentetésére tartalékoljuk.) A siker arra utal, hogy a szakmában jól használható, magyar nyelvű, hazai problémákra és tapasztalatokra reflektáló, összefoglaló jellegű magyar nyelvű alapkönyvekre, kézikönyvekre szükség van. Arra vonatkozóan széleskörű felmérést készítettünk, hogy mi legyen a következő kézikönyv tárgya, mivel az egy meglehetősen hosszú vita után a szakanyag munkacsoporton belül elfogadottá vált, hogy a kézikönyvek sorozatát folytatni szükséges. (Amúgy a tájékoztató jellegű felmérés is ezt igazolta.) A HÁLÓ-ban, a 3sz honlapon és a "Németh Laci"-levelező listán is közzétettünk egy igényfelmérő kérdőívet.

Az igényfelmérésből az is kiderült, hogy szükség lenne egy olyan – kisebb terjedelmű – sorozatra, ami a szakma aktuális kérdéseivel, problémáival foglalkozik a szociális munka szempontjai szerint, kevésbé költséges, mint a kézikönyv és gyorsabban reagál a szakmai kihívásokra.

Az igényfelmérés és a munkacsoporti megbeszélések nyomán döntöttük el, hogy munkacsoportunk legalább két kiadvány megjelentetéséért kell dolgoznia:

1. Kézikönyv a pályázatokhoz és a projektmunkához. (Helyzetfelmérés, szükségletfelmérés, szociális ellátások tervezése, szolgáltatásfejlesztés, pályázat, projekt, megvalósíthatóság, monitoring.) Többszerzős, szerkesztett munka.
2. A szociális szakma időszakos kérdései. (Munkacím) Egyszerzős, vagy többszerzős. Lehet vitairat, vagy összefoglalás, állásfoglalás jellegű is.

További megbeszéléseink értelmében, végül is az első kiadvány mellett döntöttünk, amelynek előkészítő munkálatai folytak 2004. során.

2.3.3. Háló

2004. során a Háló folyamatosan megjelent, a szerkesztőség tagjai havi rendszerességgel üléseztek a 3Sz irodájában.

Az év során megjelentetett Háló számok a következők voltak:

- X. évfolyam, 1. szám, 2004. január – tematikus „Változás-Háló” szám, 16 oldalon;
- X. évfolyam 2. szám, 2004. február – tematikus „Párbeszéd-Háló” szám, 16 oldalon;
- X. évfolyam 3. szám, 2004. március – tematikus „Hajléktalan-Háló” szám, 28 oldalon;
- X. évfolyam 4. szám, 2004. április – tematikus „Roma-Háló” szám, 16 oldalon;
- X. évfolyam 5. szám, 2004. május – tematikus „EU csatlakozás-Háló” szám, 32 oldalon;

- X. évfolyam 6. szám, 2004. június – tematikus „Adomány-Háló” szám, 20 oldalon;
- X. évfolyam 7. szám, 2004. július – tematikus „Szegénység-Háló” szám, 16 oldalon;
- X. évfolyam 8-9. szám, 2004. augusztus-szeptember – tematikus „Szex-Háló” szám, 20 oldalon;
- X. évfolyam 10. szám, 2004. október – tematikus „Pártfogó-Háló” szám, 20 oldalon;
- X. évfolyam 11. szám, 2004. november – tematikus „Átváltozó-Háló” szám, 16 oldalon;
- X. évfolyam 12. szám, 2004. december – tematikus „Közösség-Háló” szám, 16 oldalon

A Háló előfizetőinek száma 2004. decemberében: 500 fő volt.

2.3.4. Honlap

Az elmúlt évben honlapunk szerkezetét valamelyest módosítottuk.

Az NCSSZI-vel való együttműködésünknek köszönhetően új rovatunk a „Szociálpolitikai tervezés és fejlesztés” amely a Regionális Szociálpolitikai Tervezési és Fejlesztési Hálózat anyagait: a regionális helyzetelemzéseket, illetve a regionális szociálpolitikai tervezési koncepciókat tartalmazza. A menüpont 2004. augusztus óta folyamatosan friss anyagokkal egészül ki.

A „Jogsabályok” rovatunkban letölthetővé tettük a szociális szférát érintő hatályos jogszabályokat.

A 2004. áprilisában megalakult Magyar Szegénységellenes Hálózattal kapcsolatos információkat (tagok, dokumentumok, hírek) is a honlapunkon érhetik el az érdeklődők.

Az Aktuális rovatot némileg átszerkesztettük, köszönhető ez annak, hogy egyre többen keresnek meg bennünket az állást keres/ állást kínál alrovatunk miatt. A rovat kiegészült a Kalendáriummal is. Ennek keretében felkutattuk a tevékenységünk szempontjából jeles napokat, melyekről pár sorban írunk az aznapi híreink között. Természetesen a kalendáriumi adatok gyűjtése jelenleg is folyik.

A „Szakmai Anyagok” rovatban is számos újabb anyag érhető el – újdonságként jelent meg az „Adatok, statisztikák” című alrovat, amely – bár még bővítés alatt áll – terveink szerint a szociális területet érintő statisztikai adatsorokat tartalmazza majd 1989-ig visszamenőleg.

Annak érdekében, hogy naprakész adatokkal rendelkezünk a 3Sz honlap látogatottságáról, folyamatosan figyelemmel kísérjük a Honlapra vonatkozó statisztikai adatokat, amelyek szerint honlapunk látogatottsága folyamatosan nő, havonta átlagosan 6000 látogatónk van, akik számos anyagot töltenek le az oldalról: a legkedveltebbek között a Gyorsjelentések mellett, a Háló korábbi számai, valamint a hatályos jogszabályok szerepelnek.

2.3.5. Etikai kódex és ebből adódó feladatok (Az Etikai Kollégium tevékenysége)

A Szociális Szakmai Szövetség Etikai Kollégiuma 2004 évi tevékenységét a fejlődés, az építkezés jellemezte.

A korábban elhatározott – a 3Sz elnöksége által támogatott – létszám-bővítés, a szervezetenkénti 1-2 fő delegálása az Etikai Kollégiumba jó döntésnek bizonyult, a Kollégium működésének stabilizálását eredményezte. A Kollégium jelenleg 8 fővel működik, akik hét szervezetet képviselnek. A biztos, eredményes és hatékony működéshez szükség van a teljes létszám biztosításához, a Szövetség szervezeteinek képviseletéhez.

Az Etikai Kollégium munkáját 2004-ben túlnyomóan a szociális munka Etikai Kódexének felülvizsgálatához szükséges anyaggyűjtés jellemezte. A módosító javaslatok gyűjtését folyamatosan végeztük, de a javaslattevők körét ki kívántuk bővíteni. Mindenképpen szükségesnek gondoltuk jobban megismerni az Etikai Kódex gyakorlatban való megfelelésének, a szociális munka végzése közben, az alkalmazhatóságról szerzett tapasztalatait. Ezért a 3Sz Irodájának és munkatársainak aktív közreműködésével szakmai fórumokat szerveztünk kilenc helyszínen, ahol a szociális munkás szakma képviselőivel, művelőivel beszélgettünk a szociális munka Etikai Kódexének alkalmazhatóságáról és alkalmasságáról. A résztvevők száma kis híján elérte a 300 főt. A résztvevők két szélső értéke 10 és 95 fő volt a különböző helyszíneken. Mindegyik helyszínen megfogalmazták, hogy Etikai Kódexre szükség van, a szociális munkát végzőknek sok esetben védelemre és útmutatásra van szükségük, amelyet jelentős részben biztosít a Kódex. Hiányolták viszont a szakmai normák, sztemderdek meghatározását, az erősebb munkajogi védelmet.

A szakmai fórumokon szerzett tapasztalatokat összegyűjtve, a nyár végétől elkezdjük rendszerezni és beépíteni a rendelkezésünkre álló anyagokat a vitaanyagba. Időközben megszereztük a Szociális Munkások Nemzetközi Egyesületének Etikai Kódexét is, amelynek szellemisége is megjelenik az átdolgozásra kerülő Kódexünkben.

Szeptembertől a Kódexmódosító Konszenzus Konferenciát is elkezdjük szervezni párhuzamosan a szintetizáló munkával.

A rendszeres megbeszéléseinken kidolgoztuk a Konferencia elé kerülő munkaváltozatot, amelyet szétküldtünk a tagszervezeteknek véleményezésre, illetve felraktuk a Szövetség honlapjára, és megjelentettük a Háló-ban is. Felhívást tettünk közzé szintén a honlapunkon és a Hálóban a módosító javaslatok további megtételére, majd később a Konferencián való részvételle is.

Decemberben – amikor két alkalommal találkoztunk – az összegyűjtött anyagokból elkészült a konferencia elé kerülő változat.

Az Etikai Kollégium további működésében ismét a felmerülő problémák, esetek feldolgozása kap majd nagyobb szerepet, de nem kerül jelentősen háttérbe a szakmai nehézségek etikai értelmezése, véleményezése sem.

Az Etikai Kollégium működése – a belső, saját megítélésünk szerint – leginkább a létszámbővítésnek köszönhetően, az új tagok aktivitásának következtében is jelentősen javult, erősödött.

2.3.6. Szakmai konferenciák, szakmai rendezvények

Szociális Munka Napja

Immár hagyományosan az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztériummal közösen szerveztük meg a Szociális Munka Napi konferenciát 2004. november 11-én. A rendezvény keretében adta át Göncz Kinga miniszter asszony a szakmai elismeréseket. Az ünnepséget követő konferencián előadást tartott: „Szociális munkások helyzete a 3Sz legfrissebb kutatásának tükrében” címmel Ferge Zsuzsa, „Szociális munka: a sokarcú professzió” címmel Hegyesi Gábor, a szakmaközi együttműködések fejlesztésének lehetőségeiről Dr. Falus Ferenc, igazgató, Nyíró Gyula Kórház; Oláh

Elfogadta a Szociális Szakmai Szövetség Küldöttgyűlése 2005. április 29-ei ülésén

László, osztályvezető helyettes, Budapesti Rendőr Főkapitányság Bűnmegelőzési osztály; Eszik Zoltán, kutató, Felsőoktatás Kutató Intézet.

A rendezvényen hozzávetőlegesen 300-an vettek részt; a szakmai konferenciára vonatkozó visszajelzések pozitívak voltak.

„Társadalom, politika, média” konferencia

A „Szociális és civil kommunikációs projektünk” keretében 2004. júniusában „Társadalom, politika, média” címmel záró konferenciát rendeztünk, amelyen előadást tartott:

- Krémer Balázs, szociológus
- Nyáry Krisztián, kommunikációs szakértő – Magyar Public Relations Szövetség
- Virág Tamás, újságíró, szociális munkás – Magyar Narancs
- Pintér Róbert, szociológus – Információs Társadalom- és Trendkutató Központ
- Csató Zsuzsa – Sorstárs Hírlevél
- Karmazsin Eszter – Szocháló
- Porkoláb Anikó – Nonprofit.hu

A konferenciára szociális civil szervezetek képviselőit hívtuk meg. A konferencia konklúziója szerint a szociális szféra kommunikációja erősítésre szorul, ennek eszközeiről további szakmai konzultációkra van szükség.

SzocKafé

A 2004-es évben az alábbi témákban rendeztünk beszélgetéseket szociális szakemberek és más érdeklődők számára:

Időpont	Téma	Vitaindítók, moderátor	Részve vők száma
2004. február 24.	Szociális munka a „végeken” Milyen szakmai fejlődési és szinten tartási lehetőségek, erőforrások érhetőek el ma szociális munkások számára	Szögeczki József Gosztonyi Géza	20
2004. március 11.	Kell-e a vérátömlesztés? Az Etikai Kódex soron következő felülvizsgálatának első szakmai vitája	Almásy Judit, Deákné Orosz Zsuzsa, Ohly Éva, Pál Tibor	23
2004. március 24.	...hogyan hangja legyen a szociális szakmának! A szociális témák és szakemberek megjelenése a médiában	Báder József, Virág Tamás, Szikra Dorottya	11
2004. április 28.	Gyerekek a fekete dobozban? A gyermekvédelmi rendszer problémái	B. Aczél Anna, Herczog Mária, Radoszav Miklós,	29

		Révész Magda	
2004. május 17.	- Két szék között a földön – A kórházi szociális munka problémái	Bugarszki Zsolt, Bujáki Tünde, Regős Judit, Szabó Lajos, Szögeczki József	27
2004. szeptember 22.	- Ugyanaz másként – Szakmaközi együttműködések: Jogászok és szociális munkások	Aczél Ágnes, Kövér Ágnes, Kocsi Ilona	17
2004. október 28.	Akkor és Most - Beszélgetés a SZETA tagjaival a Szegénység Elleni Küzdelem Világnapja alkalmából -	Havas Gábor Lengyel Gabriella Szalai Júlia	38
2004. december 8.	Vesszük a jelzést! Sikeres szakmaközi együttműködések a gyermekvédelmi alapellátásban	Révész Magda Darvas Ágnes	34

A SzocKafék helyszínei az RS9 Kávézó, a Dunapark Kávéház, illetve a Liliom utcai nagyterem voltak. Sajnos még mindig nem sikerült egy – az elképzelésünknek megfelelő – csendes, kávéházi helyszínt találni a rendezvénynek.

A beszélgetésekről minden egyes esetben rövid emlékeztető készült, amelyet a Hálóban és a honlapunkon is megjelentettünk.

3. Szakmai munkák, szakmai vélemények

3.1. Részvétel a szociális területet érintő jogszabályalkotás folyamatában

3.1.1. Jogszabály előkészítés

Szociális Tanács (beszámoló)

Egészségügyi és Szociális Érdekegyeztető Tanács (beszámoló)

A Munka Törvénykönyve, illetve a Közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi törvény alapján az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium az ágazatban reprezentatív, illetve érdekegyeztetésre jogosult szakszervezetek, a munkáltatói érdekképviseleti szervezetek részvételével Egészségügyi Szociális Érdekegyeztető Tanácsot hívott létre, amelynek a negyedik oldalát a köztisztviselők és a szakmai szervezeteket adják.

Az ESZÉT 2004. évi ülései a már „megszokott mederben folytak”. A kevés számú találkozáson a hosszú „előjátékot” követően 4-5 óra várakozás után kaptunk szót és mondhattuk el véleményünket az adott témával kapcsolatban. A témák döntően az egészségügyiek voltak, illetve a már elfogadott költségvetésről szóltak.

Az ismert miniszteriális és strukturális változások után szinte felüdülés volt a november végén megalakult SZÁÉT ülés, ahol végre nem ügyrendi és napirend előtti viták töltötték ki a rendelkezésre álló időt, hanem érdemi vélemények, hozzászólások hangzódhattak el.

Ezen az ülésen a 2005. évi költségvetés és a 2005. évi közszférára vonatkozó bérfejlesztési tárgyalások kerültek napirendre. Ennek során kifejtésre került az a vélemény, amely szerint a jelenlegi egyházi intézményeket megillető támogatással az állam kvázi beismeri, hogy a kötelezően előírt szolgáltatások többre kerülnek, mint amennyit a normatívák fedeznek. Az ehhez szükséges plusztámogatást a szegényebb önkormányzatok és a civil szervezetek nem képesek biztosítani. Felmerült az alapellátás finanszírozásának megváltozása is. Az alapellátás egyes részeinél megjelenő feladat finanszírozást üdvözlöttük, de felhívtuk a figyelmet a tervezetben foglalt családsegítő és gyermekjóléti finanszírozás veszélyeire.

Egyetértettünk azzal, hogy a bölcsődei normatívával kapcsolatban a számítási módon változtatni kellene.

A következő ülésre ez év februárjában került sor. Itt napirendre került a közgyógyellátás átalakításának koncepciója, amellyel kapcsolatban döntés született egy szakmai bizottság felállításáról, ahol képviselőt kaptunk. Elfogadásra került a SZÁÉT első féléves napirendje és az ügyrend tervezetét vitattuk meg.

Az üléseken Bújdosó Judit és Vass Péter vettek részt.

Országos Bűnmegelőzési Bizottság

Társadalmi Kirekesztés Elleni Bizottság

A Bizottság létrehozásáról az 2321/2003. (XII. 13.) Kormányhatározat rendelkezett, alakuló ülését 2004. február 10-én tartotta meg, fő feladata a Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Terv elkészítésének koordinálása, illetve megvalósításának monitorozása. A Bizottságban a 3Sz képviselője állandó meghívottként (egyetlen nem-kormányzati szereplőként) vesz részt. A Bizottság a megalakulást követően összesen két alkalommal ülésezett 2004-ben. Az ülések fő témái a Nemzeti Cselekvési Tervhez összeállítandó tárca-anyagok tartalma, a civil szervezetek Bizottsági munkában való részvételének módja, illetve a METHOD munkacsoport felállításának előkészítése voltak. A Nemzeti Cselekvési Terv 2004 nyarán elkészült; a civil szervezetek részvételének biztosításáról döntés azóta sem született; a METHOD munkacsoport előkészítése zajlik. A munkacsoport célja, hogy a kapcsolatot teremtsen a szegénység témában folyó adatfelvételeket végző kutatóhelyek és az adatokat felhasználók között, illetve, hogy összegyűjtse a szegénység elleni küzdelemre vonatkozó hozzáférhető adatokat.

3.1.2. Készülő jogszabályok szakmai nyilvánossága, ennek szervezése, értékelése

A szociális területet érintő jogszabályalkotás folyamatában sajnálatos módon mindeközéig nem vált bevett módszerré az ún. „fehér” vagy „zöld” könyvek módszere. A készülő jogszabályok szakmai és társadalmi nyilvánossága igen csekély.

Ennek megfelelően szervezetünk ezirányú tevékenysége 2004-ben lényegében kimerült abban, hogy a jogszabálytervezeteket honlapunkon elérhetővé tettük az érdeklődők számára, illetve a tagszervezeteink részére továbbítottuk és a véleményeket összegeztük. Ez alól kivételt jelentett a júniusban elkészített Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Terv tervezete, amelyet széles szakmai körben – mind a 3Sz, mind pedig a Magyar Szegénységellenes Hálózat tagjainak körében – igyekeztünk ismertté tenni, ill. a dokumentummal kapcsolatos véleményeket összegyűjtöttük és szintetizált formában a minisztérium részére eljuttattuk.

3.2. Jogszabályok alkalmazásának monitorozása, az állam kontrollja

Watch-dog program beszámoló

4. A szociális civil szféra erősítése

Az EU csatlakozással ez a feladat az eddigieknél sokkal nagyobb súlyt kap. Számos ilyen jellegű feladat már az előző, 2. pontban felmerült. Ezek mellett egy önálló projektet tervezünk (reményeink szerint részben külső forrásból) a civil szféra erősítése érdekében, illetve hangsúlyosnak látjuk feladatunkat a NAPIncl előkészítésében.

4.1. CIPP program

2002-től kezdődően szervezetünk részt vesz a Soros Alapítvány kezdeményezésére létrejött CIPP (civil-információ-pályázat-partnerkeresés) hálózat tevékenységében. A program célja: civil szervezetek számára olyan, személyes és online szolgáltatási csomagokat kidolgozni és működtetni, melyek megkönnyítik az uniós ismeretek és pályázati információk elérését, illetve tágabb értelemben segítséget nyújtanak a pályázatíráshoz, pályázati partnerek kereséséhez ill. partnerségi programok kidolgozásához. A Hálózat motorja egy adatbázis alapú webes felület (www.cipp.hu), ahol tematikus és területi bontásban található az Európai Unióra vonatkozó alapvető információk.

Ezen felül a Szövetség vállalta, hogy pályázati tanácsadó szolgáltatást indít be, valamint partnerkeresés megkönnyítése céljából nemzetközi kapcsolatainak segítségével összeállít egy külföldi (Európai Unió és csatlakozó országok) szociális civil szervezeteket tartalmazó adatbázist, amely honlapunkon elérhető.

A program online szolgáltatásának alapjául szolgáló "központi honlapon" az alábbi menüpontok folyamatos feltöltésére, működtetésére, karbantartására vállalkoztunk:

- 1) Civil információk
  - Érdekképviselő
  - Hasznos linkek
- 2) Ágazatok
  - Szociális szolgáltatások
- 3) Pályázatok
  - Személyes konzultáció
- 4) Partnerek
  - Sikeres együttműködések
- 5) Területek
  - Központi régió (ezen belül Pest megye)

A Soros Alapítvánnyal kötött támogatási szerződésünk 2004. szeptember 30-i dátummal lejárt.

A honlap fennmaradása, a sikeres együttműködések létrehozatala és fenntartása szempontjából fontosnak tartjuk a további szervezetek közötti együttműködést, ennek érdekében a projekt lejárta után is önkéntes munkában frissítjük a CIPP honlap tartalmát. A honlap angol nyelvű változata 2004. szeptemberében jött létre.

Szintén szeptemberben került sor egy megbeszélésre a partnerek között, amelynek témája az együttműködés további lehetséges formája volt. 2004. decemberében megegyeztünk, hogy mindannyian fontosnak tartjuk a projekt továbbvitelét, s ehhez keressük a lehetséges közös pályázati lehetőségeket.

4.2. „Civil és szociális kommunikációs projekt” és a nyilvánosság

A Phare Access 2001 program támogatásával 2003. július 29. és 2004. július 28.-közötti időszakban megvalósított projektet megbízási szerződéssel Báder József vezette, a koordinációt és adminisztrációt az Iroda munkatársai végzik. A projekt beszámolója a 2. számú mellékletben olvasható.

Média

A „Szociális és civil kommunikációs projekt”-ünknek köszönhetően mára stabil és intenzív kapcsolatot sikerült kiépítenünk a médiával. A 2004. során megjelentetett valamennyi állásfoglalásunk és nyílt levelünk nyilvánosságot kapott. E mellett mára rendszeressé váltak az újságírói megkeresések, amikor is egy-egy aktuális szociális kérdés kapcsán kéri ki szervezetünk véleményét. Ezekben az esetekben többnyire a 3Sz elnöke vagy titkára ismertette szervezetünk álláspontját, mellettük azonban az elnökség egyéb tagjai is képviselték az 3Sz-t a média nyilvánossága előtt.

A médiával való kapcsolatunkban a kölcsönösségre törekszünk, ennek megfelelően valamennyi újságírói megkeresésre érdemben reagálunk.

2004. során az RTLklub részéről került sor jelentősebb felkérésre, amelynek eredményeként szervezetünk szakmai tanácsokkal segítette a TV csatorna „Egy nyár a szegényekért” kampányát. E mellett viszonylag szoros kapcsolatot alakítottunk ki a TV2/Civil honlappal, ahol lehetőséget kaptunk valamennyi aktuális információnk közlésére.

4.3. Civil-szakmai részvétel a magyarországi Társadalmi Összetartozásról Szóló Nemzeti Akciótervnek és egyéb stratégiák, programok kidolgozásában

4.3.1. Tudatosságnövelés és mobilizálás a hatékonyabb szegénység elleni küzdelem érdekében

A fenti címmel beadott pályázatunkat az Európai Bizottság támogatja. A projekt 2004. decemberében indult és 2006. májusában zárul majd. A megvalósításban partnereink: az Ifjúsági, Családügyi, Szociális és Esélyegyenlőségi Minisztérium, a Csepeli Családsegítő Szolgálat és a Szociális Innovációs Társulás. A program célja a Társadalmi Összetartozásról szóló Nemzeti Cselekvési Tervvel, illetve az EU Társadalmi Összetartozás Stratégiájával kapcsolatos információk terjesztése, valamint két al-projekt keretében a helyi szereplők közötti kapcsolatteremtés és szegénység elleni tevékenységük összehangolása. A projektről részletesebben lásd. a 2005-ös munkatervben.

5. Az Európai Uniós csatlakozáshoz kapcsolódó nemzetközi feladatok

A Szociális Szakmai Szövetség nemzetközi kapcsolatainak, valamint a saját szakembereinek köszönhetően naprakész információkkal rendelkezik a szociális területet érintő Uniós dokumentumok, kezdeményezések terén. Feladatunknak tekintjük a hozzánk beérkező információk továbbítását, valamint a magyarországi szociális civil szervezetek támogatását a nemzetközi hálózatokban való részvételben, a hálózatok munkájába való bekapcsolódásban.

5.1. Hálózatépítés

Több éves előkészítő munka eredményeként 2004. április 2-án – a 3Sz kezdeményezésére – megalakult a Magyar Szegénységellenes Hálózat. A Hálózat nyitott – bármely olyan nonprofit civil szervezet tagjává válhat, amelynek tevékenysége a szegénység csökkentésére irányul és nyilatkozik arról, hogy a Hálózat céljaival egyetért. A Hálózat egyelőre informális együttműködésként, tehát nem jogi személyiségként működik. A szerveződés adminisztrációját, a forrásteremtést, a tagok közötti, valamint a nemzetközi kapcsolattartás, a rendezvények szervezését a 3Sz irodája végzi. A feladatok és munkák tagok közötti megosztása várhatóan kiegyensúlyozottabbá válik majd annak köszönhetően, hogy 2004. decemberében megalakult a Hálózat tíztagú koordinációs testülete, amelynek tagjai:

Dandé István
Ferge Zsuzsa
Gosztonyi Géza
Kövér Ágnes
Kresák Anna
Márton Iza
Polacsek Györgyi
Polgár Tiborné
Szabó Rudolfné
Wéber László

A Hálózat eddigi tevékenységei:

2004. augusztus – jelentés az EAPN számára az első magyar Nemzeti Cselekvési Terv elkészítéséről, ill. tartalmáról

2004. szeptember-november – regionális civil fórumok a Hálózat ismertségének növelése és „tagtoborzás” céljából.

2004. október 17. – rendezvény a Szegénység Elleni Küzdelem Világnapja alkalmából, ill. a Világnaphoz kapcsolódóan nyilatkozat megfogalmazása és nyilvánosságra hozása

2004. november – az EAPN Hollandiában megrendezett küldöttgyűlése a magyar Hálózatot teljes jogú tagjai közé fogadja

2004. december 3-4. – a Hálózat konferenciával egybekötött első küldöttgyűlése

A Hálózat tagjainak listáját a 3. számú melléklet tartalmazza.

2004. során tovább erősítettük már meglévő nemzetközi kapcsolatainkat, illetve törekedtünk új kapcsolatok kialakítására. Kapcsolataink döntő többségét az EAPN különböző országos hálózatait, illetve ezek tagszervezeteit teszik ki. A kapcsolat-építésnek köszönhetően 2004. végére több – nemzetközi partnerségre épülő – pályázati ötlettel kerestek meg minket, illetve kértek fel arra, hogy partnerként vegyünk részt a projektekből.

5.2. Nemzetközi Szociális Jóléti Tanács (ICSW)

Az ICSW-vel való kapcsolatunk valamennyivel aktívabbá vált: a szervezet 2004. április 16-18-ig Budapesten rendezte meg „Szakértőinek Tanácskozását” a szociális jogok és érvényesülésük témában, amelynek megrendezésében magyar partnerünk a 3Sz volt. A rendezvényen a 3Sz elnökségének tagjai közül többen részt vettek, illetve a záró vacsorán jelen volt Göncz Kinga (akkor még államtitkárként) is.

5.3. Európai Szegénység-ellenes Hálózat (EAPN)

Elfogadta a Szociális Szakmai Szövetség Küldöttgyűlése 2005. április 29-ei ülésén

---

A Magyar Szegénységellenes Hálózat megalakulását követően is a 3Sz felel az Európai Szegénységellenes Hálózattal történő kapcsolattartásért.

2004. januárjától novemberig megfigyelőként, a taggá válást követően pedig teljes jogú tagként a 3Sz titkára képviseli a magyar Hálózatot az EAPN Executive Committee-jében (Végrehajtó Testület).

Az EAPN legjelentősebb rendezvényei 2004-ben:

2004. október, Varsó – szeminárium az új tagállamok nemzeti cselekvési terveiről.

2004. november, Groningen – küldöttgyűlés, a magyar Hálózat felvétele a tagok közé.

Budapest, 2005.

A 3Sz Elnöksége